

موضوع الخطبة: الخصائص الثلاثون لشهر رمضان (٢/١)

اسم الخطيب: فضيلة الشيخ ماجد بن سليمان الرسي - حفظه الله -

لغة الترجمة: الفارسية

اسم المترجم: محمد أياز فايز

عنوان المترجم: ayazfayez883@gmail.com

موقع القناة بالتلغرام: https://t.me/khutbah_farsi123

موضوع خطبة: ویژگی های سی گانه ماه مبارک رمضان (بخش نخست)

نام خطيب: شيخ ماجد بن سليمان رسي - حفظه الله -

خطبه کوتاه پیرامون: ویژگی های سی گانه ماه مبارک رمضان (بخش نخست)

إن الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله.

بی گمان حمد، ثناء و ستایش نیکو تنها از آن خداست، او را ستایش میکنیم، از او مدد و آمرزش می طلبیم، از شرور نفس های مان و از زشتی کردارهای مان به او پناه می بریم، کسی را که او هدایت دهد هیچ کسی توانایی گمراه ساختن او را ندارد، و اگر کسی را گمراه سازد، برای او هیچ هدایتگری نیست، و گواهی میدهم براینکه نیست معبود برحق مگر الله که همتای ندارد و نیز گواهی میدهم براینکه محمد ﷺ بنده و فرستاده ای اوست.

اما بعد! بی گمان بهترین سخن سخن الله و بهترین منش راه و روش محمد ﷺ است، و بدترین کارها نوآوری در دین بوده و هر نوآوری در دین بدعت است، و هر بدعتی گمراهی است و سرانجام هر گمراهی آتش است.

ای مسلمانان! شما و خودم را به پرهیزکاری و ترس از خدا توصیه می کنم، که آن توصیه ای خداست برای همه فرزندان آدم، چنانچه می فرماید: ﴿وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ﴾ [النساء: ۱۳۱] (ترجمه: و ما کسانی را که پیش از شما به آنان کتاب داده شده است، و [نیز] شما را توصیه نموده ایم که از خدا بترسید). از خدا بترسید و از او برحذر باشید، از او فرمان ببرید و نافرمانی نکنید، و این را بدانید که هر چه را خداوند بخواهد آنگونه که حکمت اش اقتضا کند، می آفریند؛ برخی از فرشتگان را به برخی دیگر و برخی از کتاب های آسمانی را بر بعضی دیگری، و برخی از پیامبران را بر بعضی دیگر برتری داده است؛ همین گونه بعضی از اماکن را بر اماکن دیگر، و برخی از زمان ها را بر زمان های دیگر نیز فضیلت بخشیده است؛ از آنجمله برتری ماه رمضان بر ماه های دیگر است که خود از رحمت و مهربانی خدا برای بندگانش است، برای شان مواسم مملو از خیر و برکت را فراهم

نموده است که در آن نیکی ها چند برابر گردیده و بدی های زدوده می شود و نیز در آن درجات مومنان در بهشت بالا می رود.

● بندگان خدا! روزه ماه رمضان سی ویژگی دارد که از آنجمله:

۱. روزه ماه رمضان چهارمین رکن از ارکان اسلام است، از عبدالله بن عمر بن الخطاب - رضی الله عنهما - روایت است که گفت: شنیدم که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می فرمود: {اسلام بر پنج [بنیان] بنا شده است: گواهی دادن به اینکه معبودی به حق نیست جز الله، و اینکه محمد فرستاده الله است، و دادن زکات، و حج بیت الله، و روزه رمضان} ^۱.

۲. و نیز از ویژگی روزه آن است که در شرائع و آئین های پیش از اسلام نیز وجود داشته است، این خود به منزلت و جایگاه والای آن دلالت می کند، چنانچه خداوند ارشاد می فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۸۳﴾ [البقرة: ۱۸۳] (ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده اید! روزه بر شما فرض شده است، همان گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند فرض شده بود، تا پرهیزگار شوید).

۳. و همچنان از ویژگی های روزه این است که خداوند آن را به خود نسبت داده است، و این خود بر مکانت شامخ روزه در میان عبادات دلالت می کند، از ابوهریره رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: {الله عزوجل می فرماید: هر عمل آدمی زاد برای خودش می باشد، جز روزه که از آن من است و من خودم پاداش آن را می دهم}.

بندگان خدا! خداوند روزه را در میان تمام عبادات به خود نسبت داده است، که این خود بر جایگاه بلند و مکانت والای روزه دلالت می کند؛ زیرا در آن خالصانگی برای خداوند هویدا است، آن سرپرست بین خدا و بنده اش کسی از آن جز خدا آگاه نیست، روزه دار می تواند در اماکن خالی از مردم مرتکب حرام متعلق به روزه شود، مگر این کار را نمی

^۱ بخاری در صحیح خود به شماره (۸) و مسلم به شماره (۱۶) روایت کرده اند که این لفظ از صحیح مسلم است.

کند زیرا می داند که پروردگارش از کردار او در پنهانی آگاهست آن ذاتی است که روزه خوردن را بر وی حرام نموده است، اما آن فرد از کیفر و عقوبت الهی ترسیده و مشتاق اجر و پاداش الهی است، بدین ملحوظ خداوند این اخلاص بنده اش را پذیرفته و روزه اش را به خود مختص نموده است.

۴. و نیز از خصایص روزه این که خداوند پاداش آن را به خود نسبت داده است، { و من خودم پاداش آن را می دهم } پاداش آن را بدون در نظر گرفتن عدد معین - همانند اعمال دیگر - به ذات بخشنده اش نسبت داده است، این گونه نگفته که پاداش روزه مثلاً ده برابر است، بلکه پاداش آن را مطلق ذکر نموده است، این نیز دال بر بزرگی و عظمت روزه می کند، خداوند ذاتیست گرامی ترین گرامی تران، و بخشنده ترین بخشندگان؛ و گرانی بخشش از گرانی بخشنده است.

۵. و نیز از خصایص روزه این که در آن انواع سه گانه صبر و شکیبایی یکجا می شود؛ صبر بر طاعات خدا، صبر از محرمات خدا و صبر در مقابل مصیبت های دردناک و سختی ها مانند: گرسنگی، تشنگی، ضعفی بدن، همین گونه همه در روزه داران تحقق میابد که شایسته نام شکیبایان و صابران اند که خداوند در مورد شان می فرماید: ﴿إِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ ﴿۱۰﴾ [الزمر: ۱۰] (ترجمه: قطعاً به شکیبایان پاداش شان به تمام وکمال و بدون حساب داده می شود).

۶. و همچنان از خصایص روزه اینکه خداوند برای روزه داران در بهشت دروازه ی را اختصاص داده که کسی از آن جز روزه داران وارد شده نمی تواند، از سهل بن سعد رضی الله عنه روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: {در بهشت دروازه ای به نام ریان وجود دارد که روزه داران در روز قیامت از آن وارد بهشت می شوند و کسی جز آنان از این دروازه وارد بهشت نمی گردد؛ گفته می شود: روزه داران کجا هستند؟ پس روزه داران برمی خیزند و هیچکس جز آنان از

این دروازه به بهشت نمی رود و آنگاه که روزه داران وارد بهشت می شوند، این دروازه بسته می گردد و دیگر کسی از این درب وارد نمی شود^۲.

۷. و نیز از ویژگی ها روزه سپر بودن در برابر آتش دوزخ است، از عثمان بن ابی العاص روایت که گفت: از پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شنیدم که فرمودند: {روزه سپر است در برابر آتش دوزخ، مانند سپر یکی از شما در هنگام نبرد}^۳.

۸. و همچنین از ویژگی های ماه رمضان این که اگر کسی آنرا از روی ایمان و برای کسب پاداش روزه بگیرد، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود، از ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت می کند که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: {هر کسی ماه رمضان را از روی ایمان و برای کسب پاداش آن روزه بگیرد، گناهان گذشته اش بخشیده می شوند}^۴، و نیز از ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روایت است که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بر منبر بالا شده و فرمودند: {آمین، آمین، آمین = الهی قبول بفرما}، برایش گفته شد: ای پیامبر خدا بر منبر بالا شدید و گفتید: {آمین، آمین، آمین}.

فرمودند: {جبریل عَلَيْهِ السَّلَام نزد من آمد و گفت: هر که ماه رمضان را دریافت و گناهانش آمرزیده نشده و وارد آتش شد، خداوند او را [از مغفرت و بهشت] دور بگرداند، برایم گفت: بگو آمین، من هم آمین گفتم}^۵.

ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ از رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ روایت می کند که فرمودند: {نمازهای پنجگانه، جمعه تا جمعه، و رمضان تا رمضان باعث بخشش گناهان انجام شده در بین آنها می شود، اگر از گناهان بزرگ دوری شود}^۶.

^۲ بخاری در صحیح به شماره (۱۸۶۹) و مسلم به شماره (۱۱۵۲) روایت کرده اند که این لفظ در صحیح بخاری است.

^۳ امام احمد در مسند (۲۲/۴) روایت کرده و محققین مسند آن را صحیح بر شرط مسلم دانسته اند.

^۴ بخاری در صحیح به شماره (۳۸) و مسلم به شماره (۷۶۰) روایت کرده اند.

^۵ احمد در مسند خود (۲۵۴/۲، ۳۴۶) و ابن خزیمه در صحیح خود (۱۹۲/۳) روایت کرده اند که اصل آن در صحیح مسلم به شماره (۲۵۵۱) موجود بوده و در مورد این حدیث البانی در صحیح ترغیب و ترهیب به شماره (۹۹۷) گفته است: این حدیث حسن صحیح است.

۹. و نیز از خصایص روزه ماه رمضان سهولت انگیزی و آسان شدن آن است، هنگام که فرد مسلمان پیرامون خود همه را روزه دار می بیند، روزه برایش آسان شده و برای انجام این عبادت با نشاط می شود.

۱۰. و همچنان از خصایص روزه؛ قبول شدن دعای روزه دار است، دلیل آن این ارشاد پیامبر ﷺ است که فرمودند: {سه دعا رد نمی شود؛ دعای پدر، دعای روزه دار و دعای مسافر}.^۷

و همچنان پیامبر ﷺ فرمودند: {سه شخص دعای شان رد نمی شود؛ پیشوای دادگستر، روزه دار تا وقتی که افطار می کند، و دعای مظلوم و ستم دیده}.^۸

- از خداوند آرزومندم که ما را برای روزه رمضان آنگونه که خشنود می شود، توفیق دهد، و ما را برای ذکر، شکر و حسن عبادتش یاری فرماید.
- الله متعال برای من و شما فهم و عمل به قرآن را عطا نماید، و با آیات و اذکار حکیمانه اش برای من و شما فایده بخشد، سخنم همین بود واز الله برای خود و شما آموزش می طلبم و از او درخواست آموزش کنید که اوست بی نهایت بخشنده و مهربان.

خطبه دوم

۱۱. الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى،

حمد، ثناء و ستایش نیکو تنها از آن خداست و بس، و سلامتی باد برای بندگان برگزیده اش.

^۶ مسلم در صحیح خود به شماره (۲۳۳) این حدیث را روایت کرده است.

^۷ بیهقی در سنن خود (۳۴۵/۳) از انس ابن مالک رضی الله عنه روایت کرده که البانی در سلسله صحیح اش به شماره (۱۷۹۷) آن را صحیح دانسته است.

^۸ امام احمد در مسند به شماره (۹۷۴۳) و دیگران از ابوهریره رضی الله عنه روایت نموده اند و محققین مسند گفته اند: این حدیث با طرق و شواهدش صحیح است.

اما بعد: بندگان خدا! از خدا بترسید، و بدانید که از ویژگی های ماه رمضان این که اگر کسی آنرا از روی ایمان و برای کسب پاداش روزه بگیرد، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود، از ابو هریره رضی الله عنه روایت می کند که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {هر کسی ماه رمضان را از روی ایمان و برای کسب پاداش آن روزه بگیرد، گناهان گذشته اش بخشیده می شوند} ^۹.

۱۲. و همچنان از ویژگی های ماه رمضان در نظر گرفتن اجر و پاداش بزرگ برای نماز گزاران شب های آن است، پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرموده است: {هر که پشت امام تا پایان نماز ایستاد شود، برایش پاداش قیام شب نوشته می شود} ^{۱۰}.

۱۳. و نیز از خصایص ماه رمضان؛ مستحب بودن صدقه در آن است، از عبدالله بن عباس رضی الله عنهما روایت است که می گوید: {رسول الله صلی الله علیه وسلم سخاوتمندترین مردم بود و در رمضان از هر زمانی بخشنده تر می شد} ^{۱۱}.

۱۴. و همچنان از ویژگی های ماه رمضان چند برابر شدن پاداش عمره در آن است، از عبد الله بن عباس رضی الله عنهما روایت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم برای زنی از انصار فرمود: {وقتی رمضان فرارسید عمره انجام بده، ثواب یک عمره در رمضان برابر با یک حج است} ^{۱۲}.

۱۵. و نیز از ویژگی های ماه رمضان؛ هر شب رمضان خداوند افرادی را از آتش جهنم رهایی می بخشد، از ابوهریره رضی الله عنه روایت که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {وقتی نخستین شب رمضان فرا می رسد، شیطان ها و جن های سرکش با زنجیر ها و طوق های آهنی بسته می شوند، دروازه های آتش جهنم بسته می شده و هیچ یک از آنها باز باقی نمی ماند، دروازه های بهشت باز شده و هیچ یک از آنها

^۹ بخاری در صحیح به شماره (۳۸) و مسلم به شماره (۷۶۰) روایت کرده اند.

^{۱۰} نسایی در سنن خود به شماره (۱۳۶۳) ابوداود به شماره (۱۳۷۵) این حدیث را روایت نموده اند و شیخ البانی

آن را در صحیح النسایی صحیح دانسته است.

^{۱۱} متفق علیه.

^{۱۲} متفق علیه.

بسته باقی نمی ماند، صدا زننده ی فریاد می زند: ای طالب خیر! بسوی خدا
بشتاب و ای طالب شر! از سرکشی دست بکش، و از برای الله هر شب نجات
یافتگانی از آتش است} ^{۱۳}.

و از جابر بن عبد الله رضی الله عنه روایت که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {برای خداوند هر شب
هنگام افطار نجات یافتگانی است} ^{۱۴}.

- و بعد: بندگان خدا! این پانزده ویژگی ماه رمضان است که برای مسلمان آموختن
و بیاد آوردن آن در وقت روزه اش برای این که از روی ایمان و طلب پاداش روزه
گرفته باشد، ضروری و لازمی است، و در خطبه آینده پانزده ویژگی دیگر را -
اگر خدا بخواهد - بیان خواهیم کرد.
- بدانید رحمت خدا بر شما باد؛ که خداوند شما را به کار بزرگی دستور داده و فرموده
است: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا
عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الأحزاب: ۵۶] (ترجمه: همانا خدا و فرشتگانش
بر پیامبر درود می فرستند، [پس] ای مومنان! شما هم بر او درود بفرستید و چنانکه
باید سلام بگویید). بار الها! بر بنده و فرستاده ات محمد صلی الله علیه و آله و سلم درود و سلامتی
بفرست، از او واز یارانش (خلفای راشدین=امامان حق پرست-)، واز تابعین
و کسانی که آنها را تا قیامت به نیکی پیروی میکنند، راضی و خشنود باش.
- بار الها! اسلام و مسلمین را عزتمند و قوی بگردان، شرک و مشرکین را ذلیل و خوار
بگردان، دشمنان و دشمنان دین را نابود کن، و بندگان یکتا پرست را یاری ده.
- بار الها! کشورهای مان را امن بگردان، امامان و دولت مداران مان را اصلاح کن،
و آنها را هدایتگر و هدایت شونده بگردان.

^{۱۳} ترمذی در سنن خود به شماره (۶۸۲) این را روایت کرده و شیخ البانی در صحیح الجامع به شماره (۷۵۹) آن را
حسن دانسته است.

- بار الها! تمام دولت مداران مسلمان را توفیق حکم کردن به کتابت و سرفرازی دینت نصیب بفرما، و آنها را بر مردم شان مایه رحمت قرار بده.
- سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

این خطبه توسط ماجد بن سلیمان رسی در ماه رمضان سال ۱۴۴۲ هـ ق در شهر الجبیل عربستان سعودی تهیه گردیده است.

واتس: ۰۰۹۶۶۵۰۵۹۶۷۶۱

و در سایت www.saaid.net/kutob به نشر رسیده است.

موضوع الخطبة: الخصائص الثلاثون لشهر رمضان (٢/٢)

اسم الخطيب: فضيلة الشيخ ماجد بن سليمان الرسي - حفظه الله -

لغة الترجمة: الفارسية

اسم المترجم: محمد أياز فايز

عنوان المترجم: ayazfayez883@gmail.com

موقع القناة بالتلغرام: https://t.me/khutbah_farsi123

موضوع خطبة: ویژگی های سی گانه ماه مبارک رمضان (بخش دوم)

نام خطيب: شيخ ماجد بن سليمان رسي - حفظه الله -

خطبه کوتاه پیرامون: ویژگی های سی گانه ماه مبارک رمضان (بخش دوم)

إن الحمد لله، نحمده ونستعينه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله.

بی گمان حمد، ثناء و ستایش نیکو تنها از آن خداست، او را ستایش میکنیم، از او مدد و آمرزش می طلبیم، از شرور نفس های مان و از زشتی کردارهای مان به او پناه می بریم، کسی را که او هدایت دهد هیچ کسی توانایی گمراه ساختن او را ندارد، و اگر کسی را گمراه سازد، برای او هیچ هدایتگری نیست، و گواهی میدهم بر اینکه نیست معبود برحق مگر الله که همتای ندارد و نیز گواهی میدهم بر اینکه محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بنده و فرستاده ای اوست.

اما بعد! بی گمان بهترین سخن سخن الله و بهترین منش راه و روش محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ است، و بدترین کارها نوآوری در دین بوده و هر نوآوری در دین بدعت است، و هر بدعتی گمراهی است و سرانجام هر گمراهی آتش است.

ای مسلمانان! شما و خودم را به پرهیزکاری و ترس از خدا توصیه می کنم، که آن توصیه ای خداست برای همه فرزندان آدم، چنانچه می فرماید: ﴿وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ﴾ [النساء: ۱۳۱] (ترجمه: و ما کسانی را که پیش از شما به آنان کتاب داده شده است، و [نیز] شما را توصیه نموده ایم که از خدا بترسید). از خدا بترسید و از او برحذر باشید، از او فرمان ببرید و نافرمانی نکنید، و این را بدانید که هر چه را خداوند بخواهد آنگونه که حکمت اش اقتضا کند، می آفریند؛ برخی از فرشتگان را به برخی دیگر و برخی از کتاب های آسمانی را بر بعضی دیگری، و برخی از پیامبران را بر بعضی دیگر برتری داده است؛ همین گونه بعضی از اماکن را بر اماکن دیگر، و برخی از زمان ها را بر زمان های دیگر نیز فضیلت بخشیده است؛ از آنجمله برتری ماه رمضان بر ماه های دیگر است که خود از رحمت و مهربانی خدا برای بندگانش است، برای شان مواسم مملو از خیر و برکت را فراهم

نموده است که در آن نیکی ها چند برابر گردیده، بدی های زدوده شده و درجات مومنان در بهشت بالا می‌رود.

● بندگان خدا! در خطبه جمعه گذشته خصایص و ویژگی های ماه رمضان گذشت که سی ویژگی داشت، از آنجمله پانزده ویژگی را ذکر نمودیم و پانزده ویژگی باقی مانده را - به قدرت الهی - در این جمعه ذکر خواهیم نمود:

۱۶، ۱۷- در این ماه دروازه های بهشت گشوده شده و دروازه ها دوزخ بسته می شود، ابوهریره رضی الله عنه خبر می دهد که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: {آنگاه که رمضان فرا می رسد، دروازه های بهشت گشوده و دروازه های دوزخ بسته می گردد و شیطان ها به زنجیر کشیده می شوند} ^۱.

۱۸- و نیز از خصایص این ماه به زنجیر کشیده شدن شیطان ها در آن است و دلیل آن در حدیث قبلی گذشت، (تصفید شیاطین) به معنای به زنجیر کشیدن آنهاست که نتوانند اعمالی که در غیر رمضان انجام می دادند، مرتکب شوند یعنی شرشان کاسته می شود، و نیز گفته می شود: مراد از (تصفید) به زنجیر کشیدن شیطانان متمرّد و سرکش است.

۱۹- و نیز از خصایص این ماه مستحب بودن تلاوت بیشتر قرآن کریم در آن است، حرص داشتن در ختم قرآن کریم در ماه رمضان از سیرت علمای سلف است که آنها به پیامبر ﷺ که جبرئیل سالانه در رمضان قرآن را برایش می خواند، اقتدا می کردند.

۲۰- و همچنان از ویژگی های روزه، شفاعت کردن آن برای روزه دار در بلند بردن درجات و زدودن گناهان او در روز قیامت است، از عبد الله بن عمرو رضی الله عنه روایت که پیامبر ﷺ فرمودند: {روزه و قرآن در روز قیامت برای بنده شفاعت خواهند کرد، روزه می گوید: ای پروردگار! در روز از خوراک و شهوات بازش داشتم، پس شفاعتم را در حق

^۱ بخاری در صحیح خود به شماره (۱۸۹۹) و مسلم به شماره (۱۰۷۹) روایت کرده اند.

او پذیرا شو، و قرآن می گوید: در شب ها از خواب نمودن بازش داشتیم، پس شفاعتم را در حقش قبول بفرما، سپس شفاعت شان پذیرفته می شود^۲.

۲۱- و همچنان از ویژگی های روزه این که بوی دهان روزه دار نزد خداوند خوشبوتر و گوارا تر از بوی مشک است، از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {سوگند به ذاتی که نفس محمد در دست اوست، بوی دهان روزه دار نزد خداوند از بوی مشک خوشبو تر است}^۳.

۲۲- و نیز از خصایص روزه این که خداوند برای روزه دار دو بار شادمانی نصیب می کند، یک بار در وقت افطار و بار دیگر در وقت دیدار پروردگارش، از ابو هریره رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {روزه دار دو بار شادمان می شود: یک بار هنگامی که افطار می کند و دیگری هنگامی که با پروردگارش ملاقات می نماید}^۴.

۲۳- و همچنان از ویژگی های ماه رمضان اینکه در آن قرآن کریم نازل شده است، چنانچه خداوند می فرماید: ﴿شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ﴾ [البقرة: ۱۸۵] (ترجمه: ماه رمضان ماهی است که در آن، قرآن نازل شده است). و نزول قرآن در شب قدر ماه رمضان صورت گرفته است، چنانچه خداوند می فرماید: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ﴾ [القدر: ۱] (ترجمه: بدون شک، ما آن [قرآن] را در شب قدر نازل کردیم)، و شب قدر جایگاه بلندی دارد که در آن قرآن از لوح محفوظ به بیت العزة در آسمان دنیا قرار دارد نازل شده است سپس دسته دسته بر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم بر اساس لزوم دید نازل گردیده است.

^۲ احمد در مسندش (۱۷۴/۲) روایت کرده و البانی در صحیح ترغیب به شماره (۹۸۴) و صحیح الجامع به شماره (۷۳۲۹) آن را صحیح دانسته است.

^۳ بخاری در صحیح به شماره (۱۹۰۴) و مسلم به شماره (۱۱۵۱) روایت کرده اند.

^۴ همان مصدر گذشته.

(لیلة القدر) برای جایگاه والایش بدین نام نامیده شده است، طوری که گفته می شود: (فلانی عظیم القدر یعنی جایگاه بزرگی دارد)، اضافه ليله به قدر از باب اضافه چیزی به صفت آن است.

و همچنان گفته می شود: برای این بدین نام گذاری شده است که آنچه در آن سال واقع می شود، در آن شب اندازه گیری و مقرر می شود یعنی تقدیر سالانه رقم می خورد، بدلیل فرموده خدای متعال: ﴿فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ﴾ [الدخان: ۴] (ترجمه: هر کار استواری در آن [شب] بیان و مقرر می گردد)، ابن القیم گفته است: (این قول قول صحیح است)^۶.

و خداوند این شب را شب مبارک و با برکت نامیده است، چنانچه در مورد نزول قرآن می فرماید: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ﴾ (ترجمه: بدون شک ما آن [قرآن] را در شب مبارک نازل کردیم).

۲۴- و نیز از خصایص ماه رمضان اینکه اگر فردی شب قدر آن را از روی ایمان و برای کسب پاداش نماز بخواند، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود، یعنی این که اگر کسی شب قدر را با نماز شب زنده داری کند، و به وعده های خداوند برای پرستش کنندگان شب زنده دار در این شب بزرگ باور داشته و از خداوند پاداش و اجر بخواهد، گناهان گذشته اش آمرزیده می شود، ابو هریره - رضی الله عنه - روایت می کند که پیامبر ﷺ فرمودند: {هر کسی شب قدر را از روی ایمان و برای کسب پاداش آن با عبادت کردن زنده کند، گناهان گذشته اش بخشیده می شوند}^۷.

۲۵- و همچنان از ویژگی های رمضان این است که عبادت در شب قدر از هزار ماه بهتر است، یعنی پاداش که از نماز آن شب بدست می آید افزون از پاداش هشتاد و سه سال

^۶ شفاء العلیل (۱/۱۱۰) ط: مکتبه عبیکان - الرياض.

^۷ در مورد این دو قول به کتاب (احادیث الصیام) تألیف شیخ عبد الله الفوزان مراجعه شود، هر دو قول نزد مفسرین مشهور است.

^۸ بخاری در صحیح به شماره (۱۹۰۱) و مسلم به شماره (۷۵۹) این حدیث را روایت کرده اند.

عبادت است، خداوند متعال می فرماید: ﴿ليلة القدر خير من ألف شهر﴾ (ترجمه: شب قدر از هزار ماه بهتر است).

و پیامبر ﷺ فرموده است: {ماه رمضان فرا رسیده است، ماه با برکت است، خداوند روزه آن را بر شما فرض گردانیده است، دروازه های بهشت در آن گشوده شده و دروازه های جهنم بسته می شود، شیطان های متمرّد و سرکش در آن به زنجیر کشیده می شوند، در آن شبی از شب های خدا است که از هزار ماه بهتر است، هرکه از خیر های آن محروم شد، محروم باقی خواهد ماند} ^۸.

ابن سعدی رحمه الله می گوید: این مسأله ایست که خردمندان در مورد آن در شگفت و عقل ها حیرت زده اند که خدا با این شب بر این امت منت نهاده است که عمل در آن برابر یا بیشتر از هزار ماه است، که این خود عمر مردیست که عمر دراز می خورد (هشتاد و چند - ۱ - ۳ - سال).

۲۶- و نیز از خصایص رمضان مستحب بودن اعتکاف در دهه اخیر آن است، اعتکاف: ماندن در مسجد به قصد طاعت و بندگی خدا را گویند، از عایشه رضی الله عنها روایت است "که رسول الله صلی الله علیه وسلم تا زنده بود، ده روز آخر ماه رمضان را اعتکاف می نشست. و بعد از وفات ایشان، همسرانش این ده روز را به اعتکاف می نشستند" ^۹.

هدف از اعتکاف نشستن پیامبر ﷺ جستجوی شب قدر بود، ابو سعید خدری رضی الله عنه روایت می کند که پیامبر ﷺ فرمودند: {من دهه اول را اعتکاف نشستم تا این شب را دریابم، سپس دهه اوسط را اعتکاف نشستم، سپس نزد آمدن شده و برایم گفته شد: که

^۸ نسائی در سنن خود به شماره (۲۱۰۶) از ابوهریره رضی الله عنه روایت کرده و البانی آن را صحیح دانسته است.

^۹ بخاری در صحیح خود به شماره (۲۰۲۶) و مسلم به شماره (۱۱۷۲) این حدیث را روایت کرده اند.

آن شب در دهه اخیر است هر که می خواهد در آن اعتکاف بنشیند، پس این کار را انجام دهد^{۱۰}.

- از خداوند آرزومندم که ما را برای روزه رمضان آنگونه که خشنود می شود، توفیق دهد، و ما را برای ذکر، شکر و حسن عبادتش یاری فرماید.
- الله متعال برای من و شما فهم و عمل به قرآن را عطا نماید، و با آیات و اذکار حکیمانه اش برای من و شما فایده بخشد، سخنم همین بود واز الله برای خود و شما آمرزش می طلبم و از او درخواست آمرزش کنید که اوست برای توبه کنندگان بخشنده.

خطبه دوم

۲۷- الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى،

حمد، ثناء و ستایش نیکو تنها از آن خداست و بس، و سلامتی باد برای بندگان برگزیده اش.

اما بعد: از خدا بترسید بندگان خدا! و بدانید که از خصایص ماه رمضان آنچه که خداوند در پایان آن مشروع گردانیده زکات فطر است که پاک کننده روزه از بیهودگی ها و فحش گویی است، رفت: دشنام و ناسزا گفتن را گویند، از ابن عباس روایت است " که پیامبر ﷺ زکات فطر را برای پاک سازی روزه دار از لغو، بی هودگی و فحش گویی و خوارک دادن مستمندان فرض کرده است"^{۱۱}.

۲۸- و همچنان از خصایص ماه رمضان اینکه خداوند بعد از آن موسم عید را مشروع گردانیده است، خداوند برای مسلمانان دو عید را بعد از ادای دو موسم بزرگ مشروع گردانیده است که آن دو روزه رمضان و حج خانه کعبه

^{۱۰} مسلم در صحیح خود به شماره (۱۱۶۷) روایت کرده است.

^{۱۱} ابو داود در سنن خود به شماره (۱۶۰۹) روایت کرده و شعيب الأرنؤوط در تحقیق سنن ابی داود آن را حسن دانسته است.

است، و عید فطر بعد از اتمام روزه رمضان فرا می رسد، هنگامی که مسلمانان روزه خود را به اتمام رسانیدند، خداوند آنها را از جهنم می رهاند، صدقه فطر و نماز عید هر دو سپاس گذاری در مقابل این فضل الهیست، در آن روز مسلمانان گرد همایی بزرگتر از گرد همایی روزه جمعه را برگزار می کنند، جایگاه، شوکت و عزت خود را با این موسم به نمایش می گزارند، تا افزونی نفوس شان فهمیده شود، بدین ملحوظ بیرون شدن همه حتی زنان و کودکان در آن روز مستحب است حتی زنان که در حال قاعدگی بسر می برند باید حضور یافته و از نمازگاه فاصله بگیرند، در روز عید برای اتمام این نعمت الهی (ماه رمضان) و فرارسیدن عید و اتمام رحمت خدا باید خوشحالی و خرسندی خود را اظهار کنند^{۱۲}.

همین گونه خداوند عید اضحی را بعد از اتمام حج و ایستادن در عرفه که آن روز، در میان دیگر روزها در رهایی از آتش جهنم و آمرزش گناهان بی نظیر است، برای مسلمانان مشروع گردانیده است، خداوند بعد از آن روز بزرگ عید بزرگ را قرار داده است.

۲۹- و نیز از ویژگی های ماه رمضان، تکبیر گفتن بعد از انجام آن است، که از آخرین روز رمضان شروع شده و تا انتهای نماز عید ادامه دارد، چنانچه خداوند می فرماید: ﴿وَلْتَكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَيْتُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ [البقرة: ۱۸۵] (ترجمه: تا شما روزها را کامل کنید و خدا را به پاس آنکه شما را هدایت کرده است، به بزرگی یاد کنید، و باشد که سپاسگزار باشید)، مردان و زنان در خانه ها و بازار ها تکبیر می گویند، مردان با صدای بلند و زنان با آواز نرم اگر در حضور مردان باشند، تکبیر گویند، از ام عطیه رضی الله عنه روایت که فرمودند: " به ما دستور داده می شد تا همه در روز عید (برای خواندن نماز) از خانه بیرون بیاییم، تا جایی که دختر باکره و زنانی که عادت ماهیانه بودند از خانه بیرون می آوردیم، زنان به

^{۱۲} نگاه شود: فتح الباری از ابن رجب، شرح حدیث شماره (۴۵).

امید کسب برکت و پاکی این روز، با تکبیر مردان تکبیر می گفتند و با دعای شان دعا می کردند^{۱۳}.

در نماز عید، امام در نخست تکبیر احرام سپس شش تکبیر دیگر می گوید، هنگام که برای ادای رکعت دوم ایستاده شد، بعد از تکبیر انتقال پنج تکبیر دیگر می گوید.

تکبیر گفتن در این دو عید، حکمت های بزرگی دارد، در حقیقت به یاد آوری تعظیم خداوند و حقوق اوست، و این که خداوند از همه بزرگتر است، و در ذات و صفاتش از همه بزرگ است، در حقوقش بالای مسلمانان مانند روزه ماه رمضان و حج خانه کعبه نیز بزرگ است که مسلمانان در ادای آن دو جمع می شوند، سپس برای ادای شعایر دو عید که به تعقب آن دو می آند، جهت اظهار شوکت شان در رخ دشمنان جنی و انسی شان گردهم می آیند.

۳۰- و نیز از ویژگی های این ماه اینکه کسی اگر این ماه و شش روز ماه بعدی (شوال) را روزه بگیرد، مانند آن است که تمام سال را روزه گرفته باشد، زیرا برای یک حسنه ده برابر پاداش در نظر گرفته شده است، و این شخص سی و شش روز را روزه گرفته است، از ابو ایوب انصاری رضی الله عنه روایت است که پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: {هر که رمضان و به دنبال آن شش روز شوال را روزه بگیرد، گویا این که یک سال کامل را روزه گرفته است}^{۱۴}.

● و بعد: بندگان خدا! این سی و ویژگی ماه رمضان است که برای مسلمان آموختن و بیاد آوردن آن در وقت روزه برای این که از روی ایمان و طلب پاداش روزه گرفته باشد، ضروری و لازمی است.

● بدانید رحمت خدا بر شما باد؛ که خداوند شما را به کار بزرگی دستور داده و فرموده است: ﴿إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا

^{۱۳} بخاری در صحیح خود به شماره (۹۷۱) و مسلم به شماره (۸۹۰) آن را روایت کرده اند که این لفظ ویژه بخاری است.

^{۱۴} مسلم به شماره (۱۱۶۴) از ابو ایوب انصاری رضی الله عنه روایت کرده است.

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَتَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ [الأحزاب: ٥٦] (ترجمه: همانا خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند، [پس] ای مومنان! شما هم بر او درود بفرستید و چنانکه باید سلام بگویید). بار الها! بر بنده و فرستاده ات محمد ﷺ درود و سلامتی بفرست، از او و از یارانش، خلفای راشدین، و از تابعین و کسانی که آنها را تا قیامت به نیکی پیروی میکنند، راضی و خشنود باش.

- بار الها! اسلام و مسلمین را عزتمند و قوی بگردان، شرک و مشرکین را ذلیل و خوار بگردان، دشمنان و دشمنان دین را نابود کن، و بندگان یکتا پرست را یاری ده.
- بار الها! کشورهای مان را امن بگردان، امامان و دولت مداران مان را اصلاح کن، و آنها را هدایتگر و هدایت شونده بگردان.
- بار الها! تمام دولت مداران مسلمان را توفیق حکم کردن به کتابت و سرفرازی دینت نصیب بفرما، و آنها را بر مردم شان مایه رحمت قرار بده.

○ سبحان ربك رب العزة عما يصفون و سلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

این خطبه توسط ماجد بن سلیمان رسی در ماه رمضان سال ۱۴۴۲ هـ ق در شهر الجبیل عربستان سعودی تهیه گردیده است.

شماره واتس: ۰۰۹۶۶۵۰۵۹۰۶۷۶۱

و در سایت www.saaaid.net/kutob به نشر رسیده است.